

Looduskaitsetöö lähteülesanne

Tööobjekti ID: 1542

Lähteülesande ID: 5234

Tööobjekti nimi: Iru linnamäe niidud

Tööobjekti paiknemine:

- 1) kaitstava loodusobjekti nimi: Pirita jõeoru maastikukaitseala;
- 2) kaitstava loodusobjekti vööndite nimed: Pirita jõeoru MKA, Priisle pv.; VEP nr.154176;
- 3) katastritunnus/ed: 78401:101:2706;
- 4) kvartal/id ja eraldis/ed: VI464/1; VI464/3; VI464/4; VI464/5; VI464/6; VI464/7

Töögrupp: Poolloodusliku koosluse hooldustöö

Väärtuse seisund:

RMK teostas 2019-2020 niiduskoosluste taastamise ning andis seejärel ala üle rentnikule hooldamiseks. Rentnik ei teostanud kogu ulatuses niitude hooldustöid kahel järjestikul aastal (2021 ja 2022), mistõttu osa taastatud alast võsastus ning rendileping lõpetati rikkumiste tõttu. 2023. aastal teostati niidul taastamistööd - tehti võsaraie ning kibuvitsa eemaldamine niidu servades ja nõlvadel, freesiti kännud ja kõrgemad mätta ning purustati rohurinne. 2024. aastal alustati ala regulaarse hooldusega, mida tuleb jätkata iga-aastase tööna.

Tööde detailne kirjeldus:

Rohurinne tuleb niita kogu hooldusalal, arvestades tööde kirjelduses toodud erisusi (niitmata jäetavad alad ja hekseldatavad alad). Niide tuleb kokku koguda ja alalt eemaldada kõigil niidetavatel aladel, kus see on tehniliselt võimalik ja ette nähtud. Enne niitmist tuleb tööalalt eemaldada hooldamist takistav tormimurd ja heide (sh tüved ja suured oksad) ning alal olev prügi.

Niitmine: Kogu tööalal tuleb üks kord aastas niita rohurinne. Niide tuleb kokku koguda ja alalt eemaldada.

Hekseldamine: Tööalal tuleb purustada rohurinne ja kännuvõsud. Tööd tuleb vajadusel teha käsitsi. Raidmed, mis on pikemad kui 50 cm või jämedamad kui 2 cm, tuleb koondada ja tööalalt eemaldada.

Pargitatra katmine: Tööala põhjaosas on invasiivse võõrliigi pargitatar kasvukoht. Kasvuala ümber tuleb rajada vähemalt 3 m laiune puhverala, mõõdetuna kasvuala välispiirist. Puhverala välispiirile tuleb kaevata kraav sügavusega kuni 50 cm ja laiusega 50 cm. Kraav ning kogu kasvuala koos 3 m puhveralaga tuleb katta geotekstiilist kattematerjaliga. Kattematerjal tuleb paigaldada kuiva ilmaga. Paanide liitmine peab toimuma keevitusmeetodil. Paigaldatud kattematerjal tuleb katta vähemalt 20 cm paksuse mullakihi. Katmiseks kasutatav muld tuleb tuua väljastpoolt tööala (ei tohi pärineda pargitatrastaastunud alalt).

Pargitatra kasvukoha katmistööd teostatakse ajavahemikus 1. mai – 30. juuni. Tööde teostamisel on eelistatud võimalikult varajane aeg. Mida varasemas kasvufaasis tööd teostatakse, seda väiksem on maapealne biomass ning seda väiksem on kattematerjali kahjustamise ja taime leviku risk.

Enne geotekstiili paigaldamist peab tööala vastama järgmistele tingimustele:

- alalt on eemaldatud eelmise aasta kuivanud ja lamandunud varred;
- alalt on eemaldatud muu taimne praht;
- maapind on tasandatud ja ühtlane;
- puuduvad teravad esemed (kivid, oksad, kännud, juurejäänused vms), mis võivad kattematerjali kahjustada;
- puuduvad sügavad lohud ja järsud ebatasasused;
- kattematerjali alla ei jää taimemassi kuhje.

NB! Geotekstiili ei tohi paigaldada ettevalmistamata pinnasele.

Nõuded pargitatra maapealse osa eemaldamisele:

- kuni 20 cm kõrgune ja varred paiknevad hõredalt, piisab kuivanud varte eemaldamisest ja pinnase tasandamisest;
- üle 20 cm kõrgune või tihedama vartega taimestu puhul tuleb kogu maapealne osa enne katmist niita või hekseldada võimalikult maapinna lähedalt.

Kõik katmiseelselt eemaldatud pargitatra maapealsed osad (niidetud, hekseldatud või käsitsi eemaldatud taimemass) tuleb alalt kokku koguda viisil, mis välistab taimematerjali laialikandumise.

Enne niitmist või hekseldamist tuleb tööalalt eemaldada hooldamist takistav tormimurd ja heide (sh tüved ja suured oksad) ning alal olev prügi. Avariiliste puude eemaldamiseks esitada teatis Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalametile.

Tööde käigus on keelatud kahjustada maapinda. Roobaste tekkimisel tuleb need siluda!

NB! Tööalale jäävad muinsuskaitseobjektid:

- 1) arheoloogiamälestis "Iru linnamägi" (reg. nr 2609) ja selle kaitsevöönd;
- 2) arheoloogiamälestise "Asulakoht" (reg. nr 17539) ja selle kaitsevöönd.

Tööde käigus on keelatud kahjustada maapinda ning ladustada raidmeid arheoloogiamälestistele või nende kaitsevööndisse! Töö teostada ilmastikuoludes, mis võimaldab seda teha pinnast kahjustamata.

Võimalike arheoloogilist huvi pakkuda võivate leidude ilmnemisel teavitada Tallinna Linnaplaneerimise Ameti muinsuskaitse osakonda.

NB! Niidualale pääseb Iru tee kaudu, kus on vajalik teetõkete eemaldamine enne alale minekut ning nende tagasipanek alalt lahkudes. Niidualal oleva pinnastee servadest võib eemaldada võsa või üksikuid puid kui need takistavad ligipääsu tööala lõunapoolsele osale.

Tööde mahud:

Töö ID	Töö	Maht	Ühik
12856	1111804 Poolloodusliku koosluse hooldustöö hekseldamine	2.29	ha
12858	1111802 Poolloodusliku koosluse hooldustöö niitmine	5.30	ha
12861	1111808 Poolloodusliku koosluse hooldustöö muu (tormiheite ja -murru koristamine)	7.66	ha
12857	1111808 Poolloodusliku koosluse hooldustöö muu (pargitatra kasvukoha katmine geotekstiiliga)	0.04	ha

Piirangud (ajaline piirang, muinsuskaitseenõuded, infrastruktuuri kaitsevöönd jm):

- Niitmine teostada üks kord aastas ajavahemikus 1. juuli kuni 1. september.
- Hekseldamine teostada üks kord aastas ajavahemikus 16. juuli kuni 1. september.
- Raietööd on lubatud alates 16. augustist kuni 15. märtsini ja raidmete kokku- ja väljavedu kuni 16. aprillini (väljaspool lindude pesitsusperioodi ja nahkhiirte aktiivsusperioodi).
- Kändude või mätaste freesimine, kännu- ja juurevõsude või mätaste purustamine kett- või jäätmaaniidukiga on lubatud 16. juulist 15. aprillini.
- Pargitatra katmistööd tuleb teostada ajavahemikus 01.05- 30.06.2026.
- Lindude pesitsusperioodil murdunud puude ja okste eemaldamine lubatud käsitsi, kui maas oleva tüve juures ei esine linnuliigi pesitsust.

Jätta elupaikadeks maha lamapuitu - üle 30 cm diameetriga, vähemalt 3 meetri pikkuseid puutüvesid kohtadesse, kus need ei sega niitmist.

Kui on vajalik teostada raiet nahkhiirlaste elupaikades, siis tuleb seal säilitada vanad õõnsustega või lahtise koorealusega puud ja puude tüükad. Ettevaatusprintsipist lähtuvalt tuleks valgus- ja mürarikast tegevust planeerida päevasele ajale, et mitte öhtupimeduses häirida nahkhiirte tegevust.

Keskkonnaregistris registreeritud III kaitsekategooriasse kuuluvate kimalaste (Bombus) ja/või hahkkaruslase (Phragmatobia luctifera) elupaikadega kattuvatel pärandniitudel jätta niitmata 5-30% taimestikust. Niitmata osad jätta kohtadesse, mis on heas seisundis. Heale seisundile viitab näiteks mitmekesine ja õiterohke taimestik. Kimalased toituvad nektarist ja õietolmust. Seega on kimalastele oluline õitsvate toidutaimede olemasolu tagamine kogu aktiivsuseperioodi jooksul ehk varakevadest hilissuveni.

Iru linnamäe niidul võõrliigi pargitatra kasvukohas tuleb töödeks kasutatav tehnika hoolsalt puhastada enne katmistööde alustamist, et pargitatra risoomid, varred ei satuks kaetavalt tööalalt väljapoole, katmismaterjalile ja kasvupinnasesse. Tööalalt lahkudes tuleb samuti tehnika puhasta, et pargitatra juuri ei levitataks uutesse piirkondadesse. Võõrliigi levitamine on keelatud looduskaitseaduse § 57 lg 1 alusel.

Keskkonnaameti kontaktisik: Kristel Klink (Kristel.Klink@keskkonnaamet.ee, tel 5688 4341)

Lähteülesande koostaja: Annaliisa Kaaremaa

Kuupäev: 25.02.2026

Asukohakaardid

